ПУБЛІКАЦІЇ

Бійки за воду і випалені землі. Через дії окупантів на ТОТ Херсонщини посилюється криза водопостачання – Центр журналістських розслідувань

Понад три роки без водопостачання залишаються прибережні громади тимчасово окупованої лівобережної частини Херсонщини. Останні місяці в умовах майже тотального безводдя живуть й мало не всі інші тамтешні громади. До цих проблем призвели пересохлі русла Північно-Кримського і Каховського магістрального каналів, падіння рівня ґрунтових вод у містах і селах на березі колишнього Каховського водосховища внаслідок воєнних злочинів…

Понад три роки без водопостачання залишаються прибережні громади тимчасово окупованої лівобережної частини Херсонщини. Останні місяці в умовах майже тотального безводдя живуть й мало не всі інші тамтешні громади.

До цих проблем призвели пересохлі русла Північно-Кримського і Каховського магістрального каналів, падіння рівня ґрунтових вод у містах і селах на березі колишнього Каховського водосховища внаслідок воєнних злочинів російських загарбників. Тепер до цього додались шалені перебої з водопостачанням через активні бойові дії та удари по енергетиці й інших об'єктах критичної інфраструктури. Проте всіма цими проблемами окупаційна влада не переймається, списуючи все на розв'язану нею ж війну.

Ще в червні 2023 року Центр журналістських розслідувань попереджав, що проблема з водопостачанням на лівобережній Херсонщині буде тільки ускладнюватися. Дедалі більше вона набуває ознак екологічного лиха.

Проблеми з водою на ТОТ півдня будуть лише загострюватись

Мешканцю Нової Каховки
Василю Н.

і
ім'я змінене з міркувань безпеки

цьогоріч довелось відмовитись від поливу городини на невеликому клаптику землі біля свого будинку. За словами чоловіка, спочатку це було пов'язано із суто фінансовими причинами.

«Захопивши наше місто, окупаційна влада в 2022 і 2023 роках проголосила «комунізм» з відмовою від плати за комунальні послуги. Потім вони запровадили тарифи і почали стрімко їх підвищувати. Підняли їх до такого рівня, що вирощувати помідори, картоплю або іншу городину стало економічно невигідно. На додачу до всього окупанти ще й запровадили купу вимог і шалені штрафні санкції за їх невиконання», – розповідає пан Василь.

Саме біля Нової Каховки колись знаходилась Каховська ГЕС, підірвана російськими військовими 6 червня 2023 року. Частина міста тоді одразу ж пішла під воду. Цю гідроелектростанцію і розташовану неподалік головну споруду Північно-Кримського каналу окупанти захопили практично одразу під час повномасштабного вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року.

Затоплена Нова Каховка з видом на знищену Каховську ГЕС, 6 червня 2023 року. Фото: t.me/Tsaplienko

Утім, навіть якби цьогоріч чоловік висадив бодай невеликий город, на ньому усе, скоріш за все, посохло від безводдя. Після регулярних російських спроб знищення енергетичної інфраструктури України ЗСУ почали системно завдавати подібні удари у відповідь. Зокрема й на тимчасово окупованих росіянами територіях. Внаслідок цього в Новій Каховці на початку липня настав тривалий блекаут. Через сильні перебої з подачею електроенергії воду тут тепер подають за графіком декілька разів на тиждень, а в деяких селах – лише по декілька годин на тиждень. Раніше такє неможливо було уявити навіть у страшному сні – подібних проблем із водопостачанням у місті, побудованому на джерелах, до російської окупації ніколи не було.

В связи с перебоями в энергоснабжении публикуем актуальный график подачи воды. Просим делать запасы заранее!

г. Новая Каховка (ЕЖЕДНЕВНО):
- утро: 07:30 – 09:00
- вечер: 17:00 – 19:00

г. Таврийск:
- ПН / СР / ПТ — 08:00 – 12:00
- ЕЖЕДНЕВНО (кроме сб/вс) — подвоз питьевой воды с 08:00 до 16:00

пос. Плодовое:
- ВТ / ЧТ — 13:00 – 14:00

пгт. Днепряны:
- каждый вторник — 09:00 – 13:00

с. Райское (каждая среда):
- утро: 09:00 - 11:00
- день: 12:00 - 15:30

с. Тополевка и с. Обрывка:
- каждый четверг — 09:00 – 11:00 и 12:00 – 14:00 соответственно

ц. Основа:
- каждый понедельник — 09:00 – 13:00

Графік подачі води в Новокаховській і Таврійській міських громадах станом на 14 вересня 2026 року. Скріншот повідомлення окупаційної влади

Ще гірша ситуація в громадах, розташованих уздовж узбережжя колишнього Каховського водосховища. Приміром, у Любимівській селищній громаді централізоване водопостачання повністю зникло ще в 2023 році. Під час літньої спеки тут нічим гасити пожежі, а місцеві чати переповнені оголошеннями людей, які благають привезти їм воду. Щоб набрати води, їм доводиться пішки або на велосипеді під'їжджати до єдиної діючої в окрузі свердловини, або їхати шукати воду в інших громадах.

«Багато так не находишся і не наїздишся. А що тут казати про старенькх людей, про яких нікому подбати?», – сказала ЦЖР мешканка селища Любимівка.

Сухе русло Північно-Кримського каналу в Таврійську, серпень 2026 року. Фото: t.me/baturyn

Представники законної влади селища вважають, що відсутність водопостачання пов'язана з нездатністю і небажанням окупаційної влади займатися цим питанням.

«Окупанти ніяк не забезпечують свердловини запасними частинами та іншим необхідним устаткуванням для їхньої нормальної роботи. Тому, дійсно, людям доводиться самостійно набирати воду з єдиної діючої тут – і то далеко не кожного дня – свердловини. Або ж купувати її у підприємців», – прокоментував Сергій Коновалов, начальник Любимівської селищної військової адміністрації.

Він переконаний, що проблеми з водою в громаді будуть лише погіршуватися до повного звільнення лівого берега від російських загарбників.

Багатьох виручає дощова вода

До справжніх бійок за воду зараз постійно доходить у чергах біля водонапірних башт у степовій Нижньосірогозькій селищній громаді Генічеського району. Через майже постійну відсутність світла і централізованого водопостачання в місцевих селах люди тепер б'ються в нескінченних чергах.

«Хтось під'їжджає до башти велосипедом з кількома баклажками, а хтось – на машині з величезними бочками на півтонни води. Бо деякі люди тримають свиней, корів, качок. І їм треба десь постійно набирати для них воду», – сказав ЦЖР мешканець Нижньосірогозької громади.

Зрадник Володимир Сальдо і гауляйтер Нижніх Сірогоз Владислав Нікітенко біля водонапірної башти, вересень 2026 року. Скріншот відео

За словами місцевих, система водопостачання тут була неідеальною і раніше. Проте до 2022 року українська влада встигла забезпечити кожне село двома генераторами на випадок припинення подачі електроенергії – аби було чим живити свердловини. Потім росіяни все це розграбували. Вони залишили лише декілька генераторів на громаду і постійно перевозять їх між шістьома-сімома селами, щоб подавати там воду за графіком. Ще й вихваляються у своїх пабліках, виставляючи це як шалену турботу про людей на тимчасово підконтрольній їм території.

Втім, подібні заходи дозволяють запустити свердловину в кращому випадку один раз на три-чотири дні. Але через малу потужність нерозкрадених генераторів і значну глибину більшості тамтешніх свердловин в 60-100 метрів, ця вода не встигає дійти до багатьох споживачів. Щастить лише тим, хто живе ближче до водонапірних башт. Або тим, хто встигне вчасно підійти до них із баклажками.

Джерело ЦЖР у Нижньосірогозькій громаді розповіло, що маломобільні люди залишаються сам на сам зі своїми проблемами, а окупаційна влада ніяк не допомагає їм з підвозом води.

«Максимум, що вони роблять – привозять кілька пляшок води в пакетику «Единой России» і фотографують ці «подарунки» для звітності.

Так окупанти забезпечують водою село Василівка Любимівської громади. Фото квітня 2024 року з окупаційних пабліків

Маломобільним людям допомагають сусіди. Виручає їх і дощова вода – її збирають куди тільки можна», – сказало джерело ЦЖР.

Якщо Нижньосірогозька громада завжди була залежна від води від свердловин, то сусідню степову Іванівську громаду рятувала дніпровська вода, яка надходила з водогону, підведеного з Каховського магістрального каналу. Однак після підриву і затоплення росіянами головної насосної станції управління Головного Каховського магістрального каналу (далі – УГКМК) у селищі Любимівка Каховського району наприкінці листопада 2022 року русло каналу припинило наповнюватися, а згодом взагалі пересохло. Знищення ж окупантами Каховської ГЕС 6 червня і стрімке обміління Каховського водосховища, від якого живилась вся Каховська зрошувальна система, поставило остаточний хрест на подачі води до Іванівської громади.

Русло Каховського магістрального каналу на ТОТ Херсонщини, вересень 2026 року. Скріншот відео: t.me/region_22ua

Мешканка Іванівки в розмові з ЦЖР згадує, що проблеми з водопостачанням тут відчули вже в день підриву Каховської ГЕС – рівень води в місцевому водогоні почав стрімко падати. Невдовзі вона й зовсім зникла.

«6 червня 2023 року представники окупаційної влади показово завезли до Іванівки 5-літрові баклажки з питною водою і роздавали її всім охочим. Тоді ж вони заявили, що проблем з водопостачанням тут не буде і що в разі якихось перебоїв її завозитимуть сюди з Криму. Реакція на це у місцевих була зовсім протилежною тій, на яку сподівались окупанти. Адже Іванівці знають, що сам Крим завжди був критично залежним від дніпровської води. Тож якщо стало нічим живити Північно-Кримський канал, то в Іванівці тим більше не зможуть розраховувати на її подачу», – сказало джерело.

Скріншот повідомлення окупаційної адміністрації Іванівки після підриву ГЕС, червень 2023

В Іванівці і в розташованих на узбережжі колишнього Каховського водосховища селах проблему з водопостачанням окупанти намагаються вирішувати бурінням глибких свердловин і виснаженням ґрунтових вод. Це навесні 2025 року визнала Ольга Барановська, голова окупаційної адміністрації Великої Лепетихи Каховського району. Вона ж закликала людей не поливати свої присадибні ділянки водою з водогону, кажучи це стає причиною відсутності води у тисяч інших мешканців.

Окупанти обіцяють відновити водогін у селі Воскресенка Іванівської громади, квітень 2026 року. Скріншот відео окупаційних пабліків

За словами мешканців ТОТ Херсонщини, рівень ґрунтових вод зараз там продовжує падати. Але це падіння дещо урівноважує зменшення кількості споживачів: велика кількість людей виїхала з окупації ще в 2022-2024 роках.

«Окуповані землі ризикують стати непридатними для життя»

«Без відновлення Каховського водосховища, Каховського магістрального і Північно-Кримського каналів вирішити проблему з водопостачанням на ТОТ півдня України неможливо», – переконаний співробітник УГКМК, який попросив не вказувати його імені з міркувань безпеки.

За його словами, Каховський магістральний канал подавав дніпровську воду цілий рік для посушливих регіонів Херсонської і Запорізької областей. Лише в 2020 році цей канал подав 930 млн кубометрів води, в 2021 році через дощі обсяги були менші – 630 млн кубометрів. Сюди входить і 12 млн кубометрів питної води, які щорічно канал подавав до Іванівської громади Херсонщини, колишнього Якимівського району і Бердянська Запорізької області.

Схема Каховської зрошувальної системи

Про відсутність в окупаційної влади наміру відновлювати в майбутньому роботу каналу свідчить і те, що росіяни влітку 2023 року повністю розграбували і перетворили на величезний смітник двоповерхову будівлю інженерно-диспетчерського корпусу керування системою водорозподілу УГКМК.

«Без інженерно-диспетчерського корпусу УГКМК неможливо контролювати і керувати всією системою розподілу води. З цієї будівлі регулювали подачу води на 28 насосних станціях і чотирьох перегороджувальних спорудах УГКМК. Ця робота здійснювалася цілодобово, тому в цьому корпусі були всі умови для цілодобового перебування працівників, там була кухня, душова, кімната для відпочинку, міні-оранжерея. Була там сучасна техніка, зроблений сучасний гарний ремонт. Тепер від цього нічого не залишилося крім відсирілих стін і стелі та куп сміття», – сказав ЦЖР співробітник УГКМК.

Розграбований росіянами інженерно-диспетчерський корпус УГКМК. Фото: investigator.org.ua

Він додав, що в Любимівці після знищення Каховського водосховища рівень ґрунтових вод впав більше ніж на 20 метрів. Через нестачу прісної води на лівобережній ТОТ Херсонщини почався процес засолення ґрунту. Якщо цей процес триватиме й далі щось вирощувати на цих землях стане неможливо, а самі вони ризикують повністю стати непридатними для проживання.

Нерідко представники окупаційної влади роблять винуватими в проблемах з водопостачанням своїх же призначенців на місцях, зокрема, в незаконно створених водоканалах та інших комунальних підприємствах. Проте головна відповідальність за відсутність води і весь букет штучно створених екологічних проблем лежить не на цих дрібних посіпаках, а на самих російських загарбниках. І все вказує на те, що ця криза на тимчасово окупованих територіях півдня України далі буде лише посилюватися.

ПУБЛІКАЦІЇ
Усі

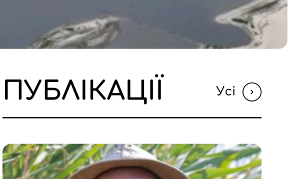
12:45 06.09.2026
Іван Русев: Найбільш помітний та трагічний вплив війни – це загибель 120 тисяч дельфінів у Чорному морі – Центр журналістських розслідувань

11:00 31.08.2026
«Окупанти питали, за що мене затримали. Напевно, за те що молився за ЗСУ». Історія полону священника Ігоря Новосільського з Херсонщини – Центр журналістських розслідувань

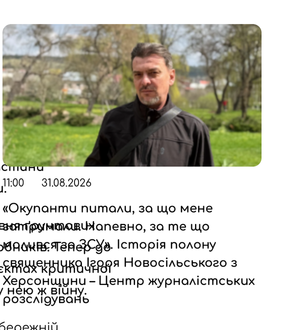
11:19 18.08.2026
Яблучний тест російської опозиції: провалений – Центр журналістських розслідувань

ЦІКАВО
Усі

Бійки за воду і випалені землі. Через дії окупантів на ТОТ Херсонщини посилюється криза водопостачання – Центр журналістських розслідувань
06:00 18.09.2026

Дві людини загинули та 23 поранені на Запоріжжі та Херсонщині за добу через обстріли військ РФ – Центр журналістських розслідувань
05:25 18.09.2026

Війна Росії проти України: хроніка 18 вересня 2026 року – Центр журналістських розслідувань
04:50 18.09.2026

Розроблений ще один перехоплювач реактивних дронів будемо масштабувати – Зеленський – Центр журналістських розслідувань
16:35 17.09.2026

НОВИНИ СВІТУ
Усі

Бійки за воду і випалені землі. Через дії окупантів на ТОТ Херсонщини посилюється криза водопостачання – Центр журналістських розслідувань
Понад три роки без водопостачання залишаються прибережні громади тимчасово окупованої лівобережної частини Херсонщини. Останні…
06:00 18.09.2026

Дві людини загинули та 23 поранені на Запоріжжі та Херсонщині за добу через обстріли військ РФ – Центр журналістських розслідувань
У Запорізькій області за минулу добу, 17 вересня, внаслідок обстрілів та авіаударів російських військ…
05:25 18.09.2026

Війна Росії проти України: хроніка 18 вересня 2026 року – Центр журналістських розслідувань
Сьогодні 1668-й день опору України повномасштабному вторгненню військ Росії. Військові РФ вчиняють тисячі воєнних…
04:50 18.09.2026

Розроблений ще один перехоплювач реактивних дронів будемо масштабувати – Зеленський – Центр журналістських розслідувань
Під час випробувань ще одного українського перехоплювача реактивних дронів була збито один із таких…
16:35 17.09.2026

Шостий саміт Кримської платформи пройде під час сегменту високого рівня Генасамблеї ООН — МЗС – Центр журналістських розслідувань
Шостий саміт Кримської платформи відбудеться наступного тижня на сегменті високого рівня Генеральної асамблеї ООН…
15:12 17.09.2026

Зеленський призначив в.о. генпрокурора очільника Хмельницької прокуратури Ковальського, який «не помічав» корупцію у власного заступника – ЦПК – Центр журналістських розслідувань
Президент Володимир Зеленський поклав виконання обов'язків генерального прокурора України на очільника Хмельницької прокуратури Антона…
13:29 17.09.2026

© 2026 Dosie News